

»Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje«

LAS DBK

Lokalna akcijska skupina
Dolenjske in Bele krajine

PRISTOP CLLD – LOKALNI RAZVOJ, KI GA VODI SKUPNOST 2014 -2020

Pripravila: Jožica Povše

Vodja programa Leader za območje LAS DBK

Trebnje, 26.01.2015

NOVOSTI NFP 2014 – 2020 NA PODEŽELJU:

NADGRAJENI PROGRAM LEADER

PRISTOP CLLD

LOKALNI RAZVOJ, KI GA VODI SKUPNOST

Orodje za spodbujanje celovitega lokalnega razvoja po načelu “od spodaj navzgor” in omogoča reševanje razvojnih problemov, usklajeno delovanja s pomočjo različnih virov financiranja ter prožnost pri doseganju razvojnih ciljev.

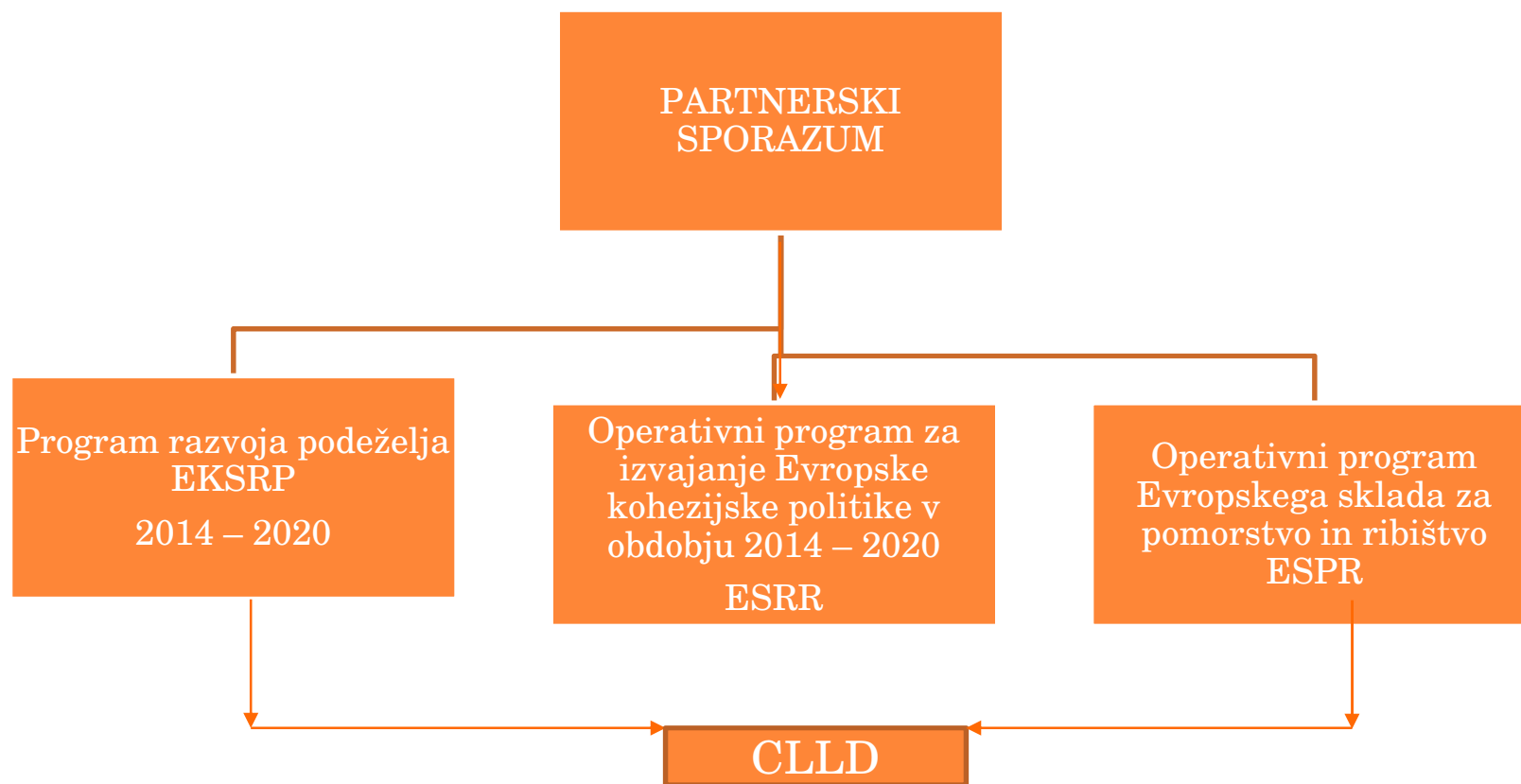
DOKUMENTI ZA IZVAJANJE PRISTOPA CLLD:

Strateški in izvedbeni dokumenti za izvajanje pristopa CLLD v NFP 2014 – 2020:

- V **PARTNERSKEM SPORAZUMU** je izvajanje pristopa CLLD vključeno v podpoglavje 3.1.1 Izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, in sicer na straneh 173 – 178. **POTRJEN PS 30.10.2014!!! ☺.**
- V **OPERATIVNEM PROGRAMU ZA IZVAJANJE KOHEZIJSKE POLITIKE 2014 - 2020**, je pristop CLLD vključen v TC 9: Socialna vključenost in zmanjševanje revščine, 2.9.2 Vlaganja v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (str. 196 - 200).**POTRJEN nov.2014**
- V **PROGRAMU RAZVOJA PODEŽELJA 2014 – 2020**, je izvajanje pristopa CLLD vključeno v ukrep M19-Podpora za lokalni razvoj v okviru pristopa Leader (CLLD -lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost) (člen 35 Uredbe (EU)št. 1303/2013 (str. 418, verzija maj 2014).
- **UREDBA O IZVAJANJU LOKALNEGA RAZVOJA, KI GA VODI SKUPNOST V PROGRAMSKEM OBDOBJU 2014 – 2020** – v fazi javne razprave in zbiranja pripomb do 27.01.2014. Nato sledi medsektorsko usklajevaje.

IZVAJANJE PRISTOPA CLLD:

IZVAJANJE PRISTOPA CLLD:

- Izvajanje pristopa CLLD je **izključno v pristojnosti Lokalnih akcijskih skupin.**
- Zainteresirani bo na osnovi **nacionalnega izvedbenega predpisa pozvani**, da se lotijo oblikovanja LAS.
- Osnovni strateški in izvedbeni dokument LAS je **Strategija lokalnega razvoja (SLR).**
- Potrjenim LAS bodo za izvedbo SLR iz sredstev:
 - **EKSRP** dodeljena sredstva po **ključu**
št. prebivalcev LAS x površina LAS x razvitost območja
 - **ESRR** po ključu – **ŠE NI ZNAN**
 - **ESPR** – količina proizvodnja
hladnovodna akvakultura: najmanj 50 ton letno na območju LAS in / ali
toplovodna akvakultura: najmanj 30 ton letno skupaj na območju LAS

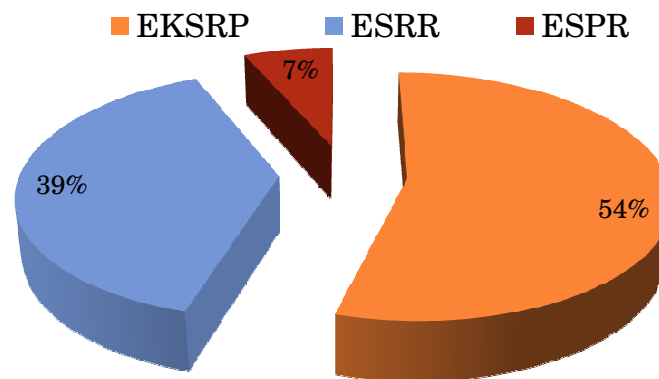
IZVAJANJE CLLD 2014 – 2020:

V izvajanje pristopa CLLD v Sloveniji bodo vključeni trije strukturni skladi:

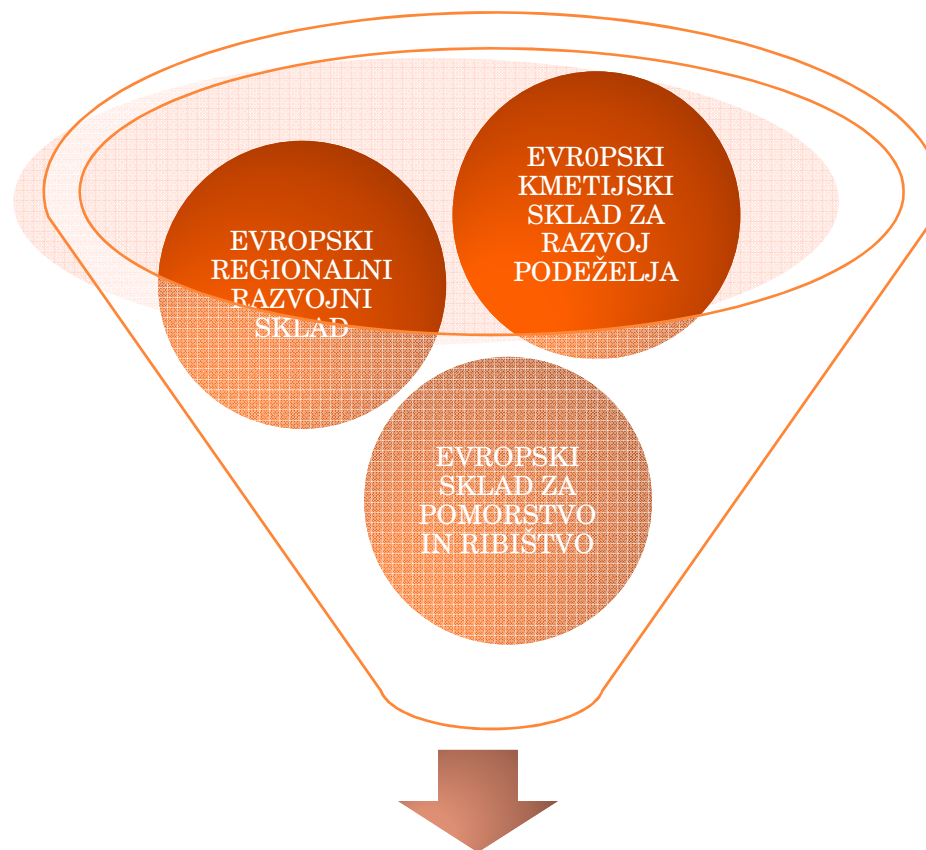
- EKSRP v višini 52,37mio €
- ESRR v višini 36,75 mio €
- ESPR v višini 6,67mio €.

**SKUPNA VREDNOST SREDSTEV NAMENJENIH ZA IZVEDBO
PRISTOPA CLLD V SLO 95.782.281,19 €**

SREDSTVA CLLD 2014 - 2020

LAS DBK V NFP 2014 – 2020:

Cca. 4 do 5 mio €
Z nacionalno udeležbo (SLR)

AKTIVNOSTI ZA PRIDOBITEV STATUSA LAS:

- Pridobiti pooblastilo s strani Razvojnega sveta regije za začetek postopkov za konstituiranje LAS (RC NM, RIC BK) - *februar 2015.*
- Potrditev Uredbe o CLLD na Vladi RS, z dnem objave Uredbe v Url.l. začne teči dvanajstmesečni rok za pripravo Strategije lokalnega razvoja (SLR) in predložitev SLR v potrditev Organu upravljanja – *februar, marec 2015.*
- Javni poziv za članstvo v Skupščini LAS – objavi LAS Dolenjska in Bela krajina – *marec, april 2015.*

Poziv bo objavljen na spletni strani LAS DBK, spletnih straneh občin partneric LAS DBK in v Dol. listu).
- Izdelava Strategije lokalnega razvoja Lokalne akcijske skupine Dolenjska in Bela krajina. Oddaja *september, oktober 2015.*
- Prvi javni poziv za projekte CLLD - *marec 2016.*

STRATEGIJA LOKALNEGA RAZVOJA:

- Opredelitev območja in prebivalstva zajetega v strategiji.
- Analiza razvojnih potreb in možnosti okolja, vključno s **SWOT**.
- Opis strategije in njenih **ciljev**.
- Opis postopka vključitve skupnosti v pripravo strategije.
- **Akcijski načrt** z opisom prenosa ciljev v **ukrepe**.
- Opis ureditev za upravljanje in spremljanje strategije z navedbo zmogljivosti LAS za izvajanje strategije.
- Opis postopka izbora upravljavca LAS.
- Opis pristojnosti organov LAS.
- Podroben opis **meril za izbor projektov** in postopka za izbor projektov in postopka za izbor projektov, pravil za delovanje LAS in ocenjevalnih komisij.
- **Finančni načrt** za strategijo, vključno s predvideno dodelitvijo za vsakega od zadevnih skladov ESI.

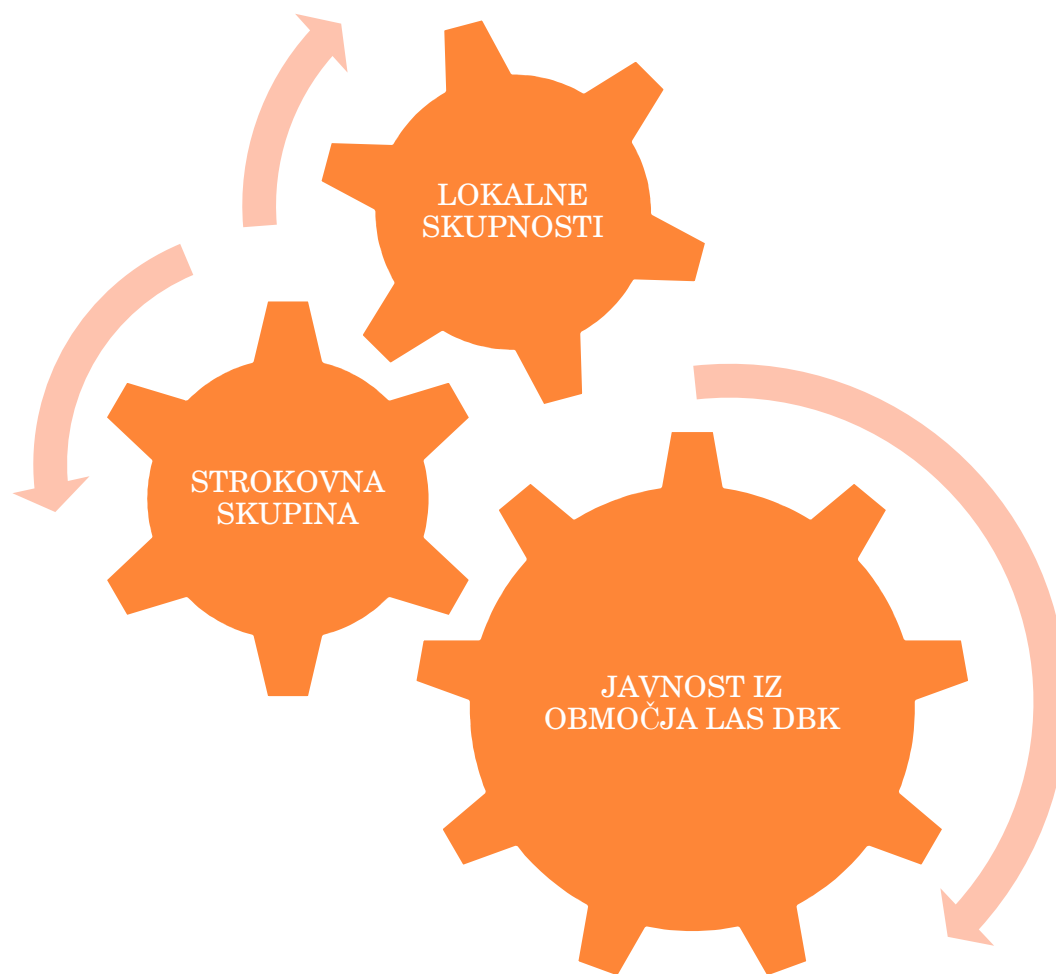

AKTIVNOSTI ZA IZDELAVO STRATEGIJE LOKALNEGA RAZVOJA (SLR):

- Oblikovanje strokovne skupine za pripravo in izvajanje Strategije lokalnega razvoja LAS DBK (*december 2014*).
- Izvedba prvih delavnic na terenu s ciljem animacije okolja in pridobivanja projektnih predlogov za **oblikovanje tematskih področij** (*januar, februar 2015*).
- Predstavniki lokalnih skupnosti, občin partneric, sodelujejo pri oblikovanju **specifičnih ciljev SLR** – februar, marec 2015.
- Strokovna skupina bo na podlagi zbranih projektnih predlogov pripravila SWOT analizo, cilje in ukrepe (*februar 2015*).
- Sledijo delavnice za **oblikovanje ukrepov** znotraj tematskih področij za oblikovanje ukrepov (področne delavnice) – *marec, april 2015*.
- Delavnica za **finančno razporeditev sredstev** med tematska področja ukrepanja – *april, maj 2015*.
- Strokovna skupina v sodelovanju z zainteresirano javnostjo pripravi **SWOT analizo** in ostala poglavja v skladu s strategijo v skladu z zahtevami metodologije izdelave SLR (*april – julij 2015*).
- Oblikovanje posebne finančne platforme za predfinanciranje projektov s socialno vsebino, ki jih bo izvajali NVO(*maj –junij 2015*).
- Zaključek Strategije lokalnega razvoja LAS DBK avgust 2015.
- Konstituiranje organov LAS in potrditev na SLR na organih LAS.

CILJNE SKUPINE PRI PRIPRAVI SLR:

IZVAJANJE PRISTOPA CLLD/LEADER:

- **Partnerski projekti** - v projektih bodo morali sodelovali vsaj 3 partnerji z upoštevanjem 4 načel partnerstva.
- **Inovativni projekti** – aktivnosti iz projekta se še niso izvajale na območju LAS.
- **Sektorski projekti** – povezovanja (NVO-javni sektor-zasebni sektor).
- **Manjša investicijska vlaganja v infrastrukturo**, poudarek dan na vsebini (že zgrajenim objektom dati “dušo”, obstoječe tematske poti opremiti..).
- Prednost bodo imeli projekti povezani z odpiranjem novih delovnih mest, z okoljsko in s socialno vsebino.
- Višina sofinanciranja projektov (od upravičenih stroškov):
 - iz sredstev EKSRP do 85%
 - iz sredstev ESRR do 80%.
- Pri izdelavi stroškovnika bodo morali prijavitelji **upoštevati Katalog najvišjih priznanih vrednosti**.

IZVAJANJE PRISTOPA CLLD/LEADER:

○ Projekti sodelovanja:

- Upravičenci do podpore so Lokalne akcijske skupine.
- LAS v sodelovanju z drugimi LAS v Republiki Sloveniji ali s skupino lokalnih javno-zasebnih partnerjev z drugih obočij EU ali tretjih držav pripravi projekt LAS.
- Odprt javni poziv, ki ga pripravi MKGP. Do porabe sredstev (4 mio €).
- Stopnja sofinanciranja – 85%.
- Najvišja dovoljeni znesek javne podpore za posamezni projekt 100.000€.

POGOJI, KI JIH BO POTREBNO UPOŠTEVATI:

- Nosilec projekta in partnerji v projektu (končni upravičenci) morajo biti iz območja LAS.
- Vse aktivnosti (zlasti investicije) morajo biti izvedena znotraj območja LAS.
- Investicije znotraj naselja MONM niso upravičen strošek, pomembni bodo projekti, ki se bodo izvajali v naseljih, ki mejijo na MONM, zaradi navezave CTN na CLLD.
- Zahtevek se vloži po vseh izvedenih in poplačanih aktivnostih.
- Pristop CLLD zapade pod pravila de minimis (Pravila o državnih pomočeh – 200.000€ v treh letih).
- Davek ni upravičen strošek.

CILJI, KI JIH CLLD (SKOZI ESRR)

ZASLEDUJE:

ZAKAJ PRISTOP CLLD:

- Šibka podjetniška iniciativa, pomanjkanje ustrezne stopnje inovativnosti in slabo razvito podporno okolje.
- Zaradi slabših prometnih povezav ter posledičnega izseljevanja mladih, je demografsko stanje posameznih območij zaskrbljujoče.

DEJSTVA:

- V strukturi poslovnih subjektov je manjši delež podjetij, ki predstavljajo inovacijski potencial območja in so potencialni generator rasti in lokalnega razvoja.
- V strukturi prebivalstva prevladuje delež starejšega prebivalstva, ki dosega nižjo stopnjo izobrazbe.
- IZseljevanje za seboj pušča tudi opuščena območja in objekte, ter prispeva k degradaciji kulturne krajine.

REZULTATI, KI JIH ŽELIMO DOSEČI:

- Ustvarjanje pogojev za nova delovna mesta.
- Povečanje socialne vključenosti preko spodbujanja inovativnih partnerstev.
- Varovanje okolja.

TEMATSKA PODROČJA CLLD 2014 – 2020:

ESRR
EKSRP

- **USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST**

EKSRP

- **OSNOVNE STORITVE NA PODEŽELJU**

ESRR
EKSRP

- **VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE**

ESRR
EKSRP

- **VEČJA VKLJUČENOST MLADIH IN ŽENSK IN DRUGIH RANLJIVIH SKUPIN:**

USTVARJANJE NOVIH DELOVNIH MEST

ESRR (TC3, TC6):

Spodbujanje podjetniških aktivnosti s poudarkom na socialni vključenosti (TC3):

Ukrepi za povečanje podjetnosti, inovativnosti in socialnega podjetništva

- Razvoj primernih orodij za aktivacijo, vzpostavitev neformalnih mrež za spodbujanje podjetništva (predvsem socialnega podjetništva).
- Vključevanje ciljnih skupin v neformalno izobraževanje, kulturne dejavnosti in prostovoljstvo za pridobivanje novih kompetenc, razvoju storitev za pomoč pri iskanju zaposlitve.

Primer: socialne inovacije, coworking,

Spodbujanje inovativnih razvojnih partnerstev (TC 4):

Ukrepi k ustvarjanju pogojev za izvajanje podjetniških iniciativ z namenom povečanega vključevanja na trg dela, aktivacijo individualnih potenciala in zagotavljanje njihove socialne vključenosti

- Razvoj turističnih produktov, promocija ter informiranje in obveščanje obiskovalcev, nadgradnja kulturnih vsebin tudi z revitalizacijo obstoječe infrastrukture za ohranjanje dediščine,
- Aktivnosti podpore razvoju ponudbe lokalnih pridelkov in izdelkov v manjših mestih in trgih.
- Oblikovanje mreže lokalnih ponudnikov,
- Aktivnosti za oživljanje mestnih jeder (mestni makreting).

EKSRP

Tematska področja:

- Razvoj podjetništva in ustanavljanje novih delovnih mest,
- Razvoj socialnih storitev na podeželju.
- Dvig dodane vrednosti kmetijskim, gozdarskim in živilskim proizvodom.
- Povečanje lokalne samooskrbe in spodbujanje kratkih dobavnih verig.

OSNOVNE STORITVE NA PODEŽELJU

EKSRP:

Tematska področja:

- Razvoj lokalne infrastrukture in lokalnih osnovnih storitev.
- Razvoj rekreacijske infrastrukture za javno uporabo vključno z malo turistično infrastrukturo.
- Razvoj dejavnosti za prosti čas, turizem in kulturne dejavnosti ter z njimi povezano infrastrukturo.

VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE

ESRR (TC4, TC5, TC6 in TC9):

Izboljšanje stanja okolja.

Ukrepi za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, podpore za ustanavljanje nizkogljičnih skupnosti in skupnosti brez odpadkov.

- Manjše prenove degradiranih in industrijskih območij in t.i. brownfield investicije.
- Vlaganje v infrastrukturo manjšega obsega, kjer bo relevantno in upravičeno.
- Obnova sistema tematskih poti in spremljajoče infrastrukture.
- Aktivnosti za pospeševanje urbane trajnostne mobilnosti in energetske učinkovitosti, s tem pa spodbujanje okolju prijaznega gospodarstva, temelječega na učinkoviti rabi virov.
- Izobraževanje, usposabljanje in dvig osveščenosti lokalnega prebivalstva.
- Dopolnjevanje vsebini CTN, kjer je to možno.

Povečanje dostopnosti do storitev na lokalni ravni in odpravljanje revščine:

Ukrepi za zmanjšanje tveganja revščine in povečanje kakovosti v mestih, urbanih in sub urbanih območjih

- Spodbujanje in krepitev inovativnih partnerstev.
- Aktivnosti za spodbujanja aktivnosti zdravega in aktivnega življenjskega sloga.
- Podpora novim pristopom pri izvajanju projektov.
- Spodbude za vzpostavitev participativnih proračunov lokalnih skupnosti.

EKSRP:

Tematska področja:

- Projekti povezni z ohranjanjem narave.
- Projekti povezani z ohranjanjem kulturne dediščine.
- Spodbujanje učinkovite rabe naravnih virov, vključno z naložbami v obnovljive vire energije.
- Dejavnosti okoljskega osveščanja.

VEČJA VKLJUČENOST MLADIH IN ŽENSK IN DRUGIH RANLJIVIH SKUPIN:

ESRR in EKSRP:

Krepitev sodelovanja z institucionalnim okoljem za povečanje socialne vključitev:

Ukrepi za večjo aktivacijo deležnikov v povezavi z institucionalnim okoljem za namen povečanja socialne vključenosti mladih, žensk, starejših oseb in drugih ranljivih skupin.

- Aktivnosti v primeru mladih: intervencijsko delo z mladimi, ki se soočajo s težavami zaradi drog, revščine...
- Aktivnosti v primeru starejših oseb: aktivnosti v smeri ustvarjanja inovativnih partnerstev za oblikovanje mreže storitev in spodbujanje ukrepov aktivnega staranja.
- Aktivnosti za specifične ciljne skupine: migranti, Romi

CILJ DELAVNICE:

- Katera tematska področja vključiti v Strategijo lokalnega razvoja:
 - ustvarjanje novih delovnih mest
 - razvoj osnovnih storitev
 - varstvo okolja in ohranjanje narave
 - večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin.
- Katero od tematskih področij bo vključeno je odvisno od števila oz. vrednosti potencialnih projektov za vključitev v posamezno tematsko področje.

VEČ INFORMACIJ:

VSE INFORMACIJE O KONSTITUIRANJU
LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA TER
O PRIPRAVI STRATEGIJE LOKALNEGA
RAZVOJ BODO OBJAVLJENE NA SPLETNI
STRANI
LAS DBK:

www.las-dbk.si

Kontaktne osebe:

Jožica Povše – jozica.povse@rc-nm.si

Vesna Maksimovič – vesna.maksimovic@rc-nm.si

Gregor Jevšček – gregor.jevscek@ric-belakrajina.si

